

اصول تربیتی تشویق و تنبیه

عفت محمدی

مریم زاهدی

www.ketab.ir

سرشناسه : محمدی، عفت، ۱۳۵۱-
 عنوان و نام پدیدآور : اصول تربیتی تشویق و تنبیه/ عفت محمدی، مریم زاهدی.
 مشخصات نشر : تربیت حیدریه: چشم انداز قطب، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری : ۲۱۳ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۹۳۳۸۱-۳
 وضعیت فهرست : فیبا
 نویسی :
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۰۲-۲۱۳.
 موضوع : تشویق و تنبیه در آموزش و پرورش
 موضوع : Rewards and punishments in education
 موضوع : کودکان -- انضباط
 موضوع : Discipline of children
 منابع افزوده : زاهدی، مریم، ۱۳۶۶-
 رده بندی کنگره : LB۳۰۲۵
 رده بندی دیو : ۳۷۱/۵۳
 شماره : ۷۳۷۸۳۲۸
 کتابشناسی ملی

اصول تربیتی تشویق و تنبیه

نویسندگان : عفت محمدی - مریم زاهدی
 ناشر : انتشارات چشم انداز قطب
 تیراژ : ۱۰۰۰
 نوبت چاپ : اول
 تاریخ چاپ : ۱۳۹۹
 چاپ : ویونا
 قطع : وزیری
 تعداد صفحات : ۲۱۳
 قیمت : ۷۰۰۰۰۰ ریال
 شابک :

۳	۲۸۱	۴۹۳	۶۰۰	۹۷۸
---	-----	-----	-----	-----

آدرس: مشهد، خیابان امام خمینی، ۳
 تربیت حیدریه، خیابان رازی، رازی ۳
 تلفن: ۰۹۲۲۳۵۷۹۱۰۹ - ۰۹۱۵۳۳۲۸۵۱۶

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیش گفتار.....	۶
فصل اول.....	۱۰
تعریف مفاهیم.....	۱۰
تعریف تشویق.....	۱۱
معانی لغوی تنبیه.....	۱۱
تعریف تنبیه.....	۱۴
فصل دوم.....	۱۹
پیشینه تشویق و تنبیه در ایران و جهان.....	۱۹
۱- نظریه افراط گرایانه.....	۲۵
بهترین تشویق و تنبیه از دیدگاه جان لاک.....	۳۲
۲- نظریه ی تفریط گرایانه.....	۳۲
۳- نظریه ی اعتدال گرایانه.....	۳۷
فصل سوم.....	۶۳
تشویق و تنبیه در ادبیات.....	۶۳
فصل چهارم.....	۹۰
اثرات تشویق و تنبیه بر روی کودکان.....	۹۰

- ۹۲..... تاثیر تشویق در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان
- ۹۲..... تشویق محرک قدرتمند:
- ۹۲..... مداومت در کار مفید:
- ۹۳..... تشویق محرک خلاقیت:
- ۹۸..... تنبیه و عوارض آن
- ۱۰۷..... تحلیل وضعیت کلاس درس:
- ۱۱۲..... تفاوت های نگرش در مسمان:
- ۱۱۵..... سبک های رهبری معلم:
- ۱۱۶..... قدرت مرجع:
- ۱۱۷..... قدرت قانونی:
- ۱۱۹..... قدرت پاداش:
- ۱۲۰..... قدرت تنبیه:
- ۱۳۳..... رویکردهای برقراری انضباط در کلاس:
- ۱۳۳..... رویکرد مدیریت کلاس درس:
- ۱۳۵..... کاربرد رویکرد مدیریت کلاس درس:
- ۱۳۶..... راهبردهای مؤثر پیشگیرانه در اولین جلسات:
- ۱۳۶..... معلم انتظارات خود را از دانش آموزان به طور دقیق مشخص و اعلام کند:
- ۱۳۶..... دانش آموزان تجارب موفق آمیزی داشته باشند:

۱۳۷	معلم همیشه در دسترس باشد:
۱۳۷	معلم به عهد خود وفا کند:
۱۳۷	برنامه درسی:
۱۳۸	روال ها و مقررات کلاسی:
۱۳۹	تقسیم مسئولیت:
۱۴۰	افزایش نین یادگیری:
۱۴۲	رویکرد انسان گرایی:
۱۴۴	رویکرد تحلیل کاربرد رفتار:
۱۵۴	راہبرد های برخورد با مشکلات انضباطی:
۱۵۶	راہبردهای کلی برخورد با مشکلات انضباطی:
۱۵۸	راہبرد های مقابله با مشکلات انضباطی خفیف:
۱۵۹	راہبردهای مقابله با بی انضباطی های شدید دانش آموزان:
۱۶۰	اخراج دانش آموز از کلاس:
۱۶۳	فصل پنجم:
۱۶۳	تشویق و تنبیه در مدیریت:
۱۷۵	فصل ششم:
۱۷۵	تشویق و تنبیه در اسلام:
۱۷۵	
۱۹۹	منابع:

کریم خطابخش پوزش پذیر

به نام خداوند بخشنده دستگیر

پیش گفتار

هَلْ جَزَاءُ الْيَاحُنِ إِلَّا الْإِحْسَانُ؛ آیا پاداش نیکی و خوبی غیر از نیکی و خوبی است.

از اینکه فرصتی پیش آمد تا بتوانیم مطالب مفیدی را پیرامون تنبیه و تشویق کودکان و دانش آموزان را به صورت کتابی گردآوری نماییم خداوند منان را سپاسگزاریم.

همه می دانیم که انسان ها در زندگی خود از عوامل گوناگونی تأثیر می پذیرند و این فرآیند همیشه با زندگی اجتماعی بشر همزا و همراه بوده است. آموزش و پرورش یکی از نمودهای برجسته ی این تأثیرپذیری به شمار می رود. بر اساس آن، پدر و مادر و معلمان با روش های گوناگون می کوشند مفاهیم مورد نظر خود را به نسل خویش منتقل کنند.

همه ی دست اندرکاران و پژوهش گران عرصه ی آموزش و پرورش آگاهند که کشف دقیق روش ها و قوانین حاکم بر فرآیند آموزش و پرورش هم چون کشف قوانین و روش های حاکم بر پدیده های طبیعی دیگر، سبب می شود مرییان با اِشراف بر این روش ها از پیدایش حرکت های نامطلوب در انتقال مفاهیم پیش گیری کنند. از سوی دیگر، کشف روش های صحیح تعلیم آموزشی و پرورشی، زمینه ی دست یابی به اهداف والای کارگزاران این عرصه را آسان تر می کند.

گفتنی است سپاس و قدرشناسی و به کار بردن تشویق در برابر کار خوب و تنبیه و مجازات در برابر کار ناشایسته یکی از روش های مسلم و دیرپا در آموزش و پرورش به شمار می رود. این روش پسندیده که به درست کردار و بد کردار یکسان نگریسته نشود، پی آمدهای بسیار سودمندی برای دانش آموز دارد. از این رو، به کار بستن تشویق و تنبیه در جای خود، لازم و ضروری است.

تشویق و تنبیه، و ضمانت اجرایی مناسب برای گسترش آموزش و پرورش، در فضای خانه، مدرسه و جامعه و برای انگیزاننده ی آدمی در پرهیز از ناهنجاری های اجتماعی هستند. بشارت و انذار پیامبران الهی و وعده ی پاداش و کیفر دینی آنان نیز بر همین روش استوار شده است. به همین دلیل، اصل تشویق و تنبیه در اسلام، امری پذیرفته به شمار می آید.

از آن جا که انسان ها متفاوتند، گروهی را باید با انذار و تخریب و تنبیه به سوی ادب، و اخلاق کشاند و برخی دیگر را با تشویق و بشیر می توان تأدیب کرد. از این رو، اگر رفتار پسندیده ای از کسی دیدیم، باید وی را تشویق کنیم و او را در حضور دیگران بستاییم. هم چنین اگر کار ناپسندی از او سر زد و آن را از ما پوشیده است، ما نیز باید با چشم پوشی، از کار او درگذریم. با این حال، اگر وی آن رفتار ناپسند را تکرار کند، باید او را از انجام این کار به شدت برحذر داشت.

با همه ی این ها، تشویق زیربنای اصلی آموزش و پرورش اسلامی به شمار می رود؛ زیرا اساس تربیت بر سهولت، محبت و ملایمت بنا نهاده شده است. وانگهی با تشویق می توان انگیزه ی دانش آموز را به انجام دادن کارهای مطلوب افزایش داد و میل فطری او را با مهر

و محبت و قدرشناسی، تأمین و اعتماد او را جلب کرد. البته در صورتی که تشویق مؤثر واقع نشود، می توان ابتدا به انذار و سپس به تنبیه روی آورد. بی شک، روی آوردن به تنبیه نه از سر تشفی خاطر که برای هدایت و تضمین سعادت فرد و جامعه است.

در این کتاب برآنیم تا با نگاهی به منابع اسلامی، جایگاه تشویق و تنبیه را بررسی کنیم و روش های مناسب تشویق و تنبیه و ویژگی ها و اهداف هر یک را از دیدگاه اسلام بکاویم. امید است این پژوهش برای مربیان، پدران و مادران گرامی و کارگزاران آموزش و پرورش سودمند افتد.

مقدمه:

انسان در سالهای اولیه عمر خود مرموز و اثرپذیر از لحظات را طی می کند و در این زمان است که رشد عقلی او شکل می گیرد. بنابرین تعلیم و تربیت به عنوان تعیین کننده و رکن اساسی سعادت انسانها و منشاء تغییرات و تحولات در گوناگونهای اجتماعی فرهنگی اقتصادی در بین جوامع مختلف است. سپس بدون شک باید بدان توجه بیشتری شود باید توجه داشته باشیم در دوران ابتدایی مهم تر از دانشگاه می باشد چرا که رشد عقلی در این دوران شکل می گیرد تا بتواند در دانشگاه پیشرفت کند

نظام آموزش و پرورش بنا به ضرورت تغییرات اجتماعی یکی از سازمانهای پیچیده و بزرگ اجتماعی در هر کشوری محسوب می شود و با رشد و توسعه اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی پیوندی ناگسستنی دارد و به تدریج از یک حالت ساده ابتدایی به یک حالت پیچیده در آمده است. ثمر بخشی این نظام از یک سو، تبدیل انسانهای مستعد سالم، بالنده

، متعادل و رشد یافته است و از سوی دیگر تامین کننده نیازهای نیروی انسانی جامعه در بخشهای متفاوت فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی است.

تشویق و تنبیه دو روش تربیتی در آموزش است که به کارگیری آنها موجب رعایت مقررات و نظم و ایالات بردن سطح انگیزه در یادگیری دانش آموز میشود. تنبیه برای کنترل رفتار نامطلوب دانش آموز است و تشویق موجب ایجاد انگیزه بیشتر در او میشود به شرطی که هر دو این اصول به طور صحیح و در جای مناسب به کار گرفته شود.

این کتاب که در اختیار شما قرار دارد شامل شش فصل می باشد فصل اول شامل تعاریف و ماعنی تشویق و تنبیه است. فصل دوم پیشینه تشویق و تنبیه از گذشتگان بسیار دور تا کنون نگاشته شده است، فصل سوم در مورد تشویق و تنبیه در ادبیات و از نظر شاعران بزرگ ایران مورد بررسی قرار گرفته است، فصل چهارم به تشویق و تنبیه دانش آموزان در کلاس و راهبرد های تربیتی را ذکر نموده ایم، فصل پنجم در مورد تشویق و تنبیه در مدیریت و مسئولین محترم می باشد و نهایتاً فصل ششم در مورد تشویق و تنبیه در قرآن و آیات آسمانی قرآن کریم، نهج البلاغه و از نظر پیامبران و امامان مورد بررسی قرار گرفته است.